71184 - Nebi s.a.v'in Ahlakı, Kur'an-ı Kerim'dir

Soru

Aişe r.a'dan Rivayet Edilen "Nebi s.a.v'in Ahlakı, Kur'an-ı Kerim'dir" Sözü Doğru mudur?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Birincisi:

Evet, Aişe r.a'dan rivayet edildiğine göre, Nebi s.a.v'in ahlakı soruldupunda böyle cevap vermiştir. Nitekim Saad b. Hişâm b. Amir, Medine'ye gelip Aişe r.a'ya birtakım sorular sormuştur:

"Bir soruda: "Ey Mü'minlerin annesi! Bana, Rasulullah s.a.v'in ahlakını anlat!" dedim. Âişe: "Sen, Kur'an okuyorsun değil mi?" dedi. Evet okuyorum, dedim. "İşte Nebiyyullah s.a.v'in ahlakı Kur'an idi." dedi. Bunun üzerine ben kalkmaya davrandım. Ve (bundan sonra) ölünceye kadar kimseye bir şey sormamaya niyet ettim..." (Muslim 746)

Başka bir rivayette: ... "Ey müminlerin annesi! Bana Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem'in Ahlakından bahseder misin?" Aişe: "Sen Kur'an okumaz mısın? Yüce Allah şöyle demiştir: "Sen elbette yüce bir ahlak üzeresin." Muhammed'in ahlakı Kur'an'dır." (Ebu Ya'la 8/275)

Nevevi r.h, Muslim şerhinde (3/268) şöyle dedi:

Bunun anlamı: Onunla amel etmek, sınırları yanında durmak, adabıyla edeplenmek, kıssalarından ibret almak, tedebbür etmek ve güzel okumaktır.

(İbn Recep, Cami el Ulum ve'l Hikem 1/148'de şöyle dedi:

Kişi Kur'an'ın adabıyla edeplenir, ahlakıyla ahlaklanır, Kur'an'ın övdüğü hususlara razı olur, kötülediği hususlardan da nefret eder. Aişe r.a'dan gelen bir rivayette: "O'nun ahlakı Kur'an idi,

Kur’an’ın razı olduğuna razı olur, kötülediği hususlara da öfkelenir.”

El Menavi, Faydul Kadir 5/170’de şöyle dedi: Kur’an’ın delalet ettiği emirler, yasaklar ve cennet/cehennem vaadi vb. hususlar…

El Kadi şöyle dedi: Yani ahlakı Kur’an’da olan tüm hususları kapsardı. Kur’an’ın güzel gördüğü ve ona davet ettiği her şeyle amel etmiştir. Kur’an’ın kötü gördüğü, alıkoyduğu her hususta da uzaklaşmıştır.

İkincisi:

Özellikle bu günlerde, Rasulullah s.a.v'in onurlu şahsiyetinin aşağılayıcı ve yalan kampanyasına maruz kaldığı bu dönemde, onun bazı asil faziletlerinden ve övgüye değer ahlakından bahsetmemiz onun bizim üzerimizdeki hakkıdır. Herkes bilsin ki o, dünyada en mükemmel ahlaka ve en şefkatli kalbe sahiptir.

Ebu Hamid el Ğazali r.h, İhya Ulum el Din 2/430-442’de şöyle dedi:

Bazı alimlerin Nebi s.a.v’in ahlakıyla ilgili topladığı birtakım bilgiler şöyledir:

Rasulullah s.a.v; insanların en halimi, en cesuru, en adili, en iffetlisiydi. Kendisine helal olmayan veya mahremi olmayan bir kadına eli değmemiştir. O, insanların en cömerdiydi; yanında altın ve gümüş durmazdı. Bunların hepsini gündüz elden çıkaramadığı zaman kalanı gece dağıtırdı. Hurma ve arpadan ev halkının bir senelik ihtiyacını ayırır, fazla kalanı fakir ve muhtaçlara verirdi. Bir ihtiyaç için kendisine başvuranı boş çevirmez, bazen de başkasının ihtiyacını gidermek için kendi yiyeceğini verir ve sene bitmeden kendisine bir şey gelmezse muhtaç durumuna düşerdi. Ayakkabılarını tamir eder, elbisesine yama diker, ev işlerinde hizmet ederdi. Onlarla birlikte et parçalardı. O, haya ve utanması en çok olan insandı. Köle ve fakirlerin davetini kabul eder ve onlarla birlikte oturup yemek yerdi. Yoksul ve kölenin davetine karşı kibir göstermezdi, Az ve önemsiz de olsalar hediyeleri kabul eder ve mutlaka karşılığını verirdi. O, muhtaç da olsa zekât ve sadaka almazdı. O, Allah için kızar, fakat kendi nefsi için kızmazdı. Bir defasında bir sahabe Yahudilerin bulunduğu yerde ölü bulunmuş fakat katili bulunmadığı halde ailesine diyet

ödenmesini sağlamıştı. Sahabeler içinde bulundukları yoksullukta bir deveye bile muhtaç oldukları halde diyet ödenmiştir. Açlıktan karnına taş bağlardı. Helal olan her türlü yemeği yerdi; yerken de kibirlilerin yaptıkları gibi bir yere yaslanmazdı. Nübüvvet dönemi boyunca üç gün üst üste doymamıştır. Bu fakirlikten veya cimrilikten değil, bilakis başka muhtaç kişileri kendine tercih etmesinden dolayıdır. Düğün ziyafetine gider, hastaları ziyaret eder, cenazelerde hazır bulunurdu, Düşmanları arasında korumasız dolaşır ve Allah'tan başka hiçbir şeyden korkmazdı. Peygamberimiz, tevazu konusunda en mütevazı kişiydi. Söz ve hareketlerinde kibirden iz ve eser yoktu. O, kibir taşımaksızın az ve belagatlı konuşurdu. Konuşurken de az kelimelere çok mana sığdırırdı. Tebessümü çoktu, dünyaya ait hiçbir şeyi önemli görmez ve olmazsa olmaz derecesine çıkarmazdı. Helal olmak şartıyla ne bulursa giyerdi. Yolculuk yaptığı zaman, döneminde adet olduğu üzere ata, deveye, katıra, kısa mesafelerde de merkebe binerdi. Bazen de yaya olarak kısa yolculuklar yapardı. Arkasına çocukları veya köleleri bindirirdi. Güzel kokuyu sever ve kullanırdı. Kötü kokudan şiddetle sakınırdı. Fakir ve kölelerle oturmaktan, onların davetine icabet etmekten ve onlarla yemek yemekten çekinmezdi. Fazilet sahibi kimselere derecelerine göre ikramlarda bulunur ve gönüllerini hoş tutardı. Akrabalığa önem verir ve akrabalarını gözetirdi. Kimseye karşı kırıcı davranmaz, hatasını yüzüne vurmazdı. Özür dileyenin ileri sürdüğü mazereti kurcalamadan kabul ederdi. Mizah yapar fakat yalnızca doğru şeyler söylerdi. Güler fakat sesli kahkaha atmazdı. Düğün, bayram gibi özel günlerde mubah olan oyunlara göz yumar, ailesiyle yarışırdı. Yanında sesli konuşulduğu halde sabrederdi. Yeme, içme ve giyimde köle ve cariyelere karşı kendini üstün tutmazdı. Vaktini sadece ibadetle veya kendine yararı olacak şeylerle geçirirdi. Fakirliği veya yaşı nedeniyle kimseyi küçümsemezdi. Varlık ve yetkisi nedeniyle krallardan korkmazdı, her konumdaki insanları eşit şekilde davet ederdi.

Ebu el Buhteri şöyle dedi:

Rasulullah s.a.v hiçbir mümine sövmemiştir. Kullandığı olumsuz kelimeler bile onlara kefaret ve rahmet olmuştur. Nebi s.a.v şöyle dedi: “Ben lanetçi olarak gönderilmedim. Ben ancak ve ancak rahmet olarak gönderildim.” Şayet Müslüman veya kafir bir kimsenin üzerine beddua edilmesini istenseydi duayı tercih ederdi. Hiç kimseye eliyle vurmamıştır. İki seçenek arasında kaldığında mutlaka kolayını seçerdi. Ancak bu seçim günah veya akraba

bağlarını koparmak hususu içermemesi şartına bağlıydı. Yüce Allah Muhammed'i peygamber olarak göndermeden Tevrat'ta şu şekilde nitelemiştir: Muhammed Allah'ın elçisi olup seçilmiş kulumdur. Katı, kaba, çarşıda tartışan biri değildir. Kötülüğe karşı kötülükle karşılık vermez, bilakis affeder. Karşılaştığı kişiye selamı ilk kendisi verir, bir ihtiyaç için onunla konuşan kişi ayrılmadan kendisi o yerden ayrılmaz. Onun elinin tutan kimse onun elini bırakmadan Nebi s.a.v, elini bırakmazdı. Sahabelerle oturduğunda onun yeri diğerlerin yerinden farklı olmazdı. Yüce Allah şöyle dedi: "Allah'ın rahmeti sayesinde sen onlara karşı yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi." (Âli imran 159)

Okuma yazma bilmemesine rağmen Allah onun için erdemli bir biyografi ve mükemmel bir siyaset kılmıştır. Cahil ve fakir bir toplumda doğdu, çölde ve koyun gütmekle yetişti, babasız ve annesiz olarak büyüdü ama Allah ona güzel ahlakı, öncekilerin ve sonrakilerin haberlerini, ahirette kurtuluş için gerekli yolları öğretti. Dünyada saadet ve kurtuluşu, gerekli hususlara sarılıp gereksiz merakı terk etmeyi nasip etti. Rabbimiz bizi, emirlerine itaat etmeye ve tüm amellerde O'na uymaya muvaffak kılsın. Âmin, ey Alemlerin Rabbi!

Yukarıdaki bilgilerin retorik bir konuşma olduğunu düşünmeyin. Aksine her cümlesi Müsnedlerde, Sahih hadislerde ve Sünenlerde buna işaret eden ve şahit olan onlarca sahih rivayetlerle tespit edilmiştir. Bunlar sadece kısaca zikretmek istediğimiz konulardır. Her kim daha fazla detay öğrenmek isterse İmam Tirmizi'nin "Al-Şama'il Al-Muhammediyah" adlı kitabına başvurabilir.

Üçüncüsü:

Son olarak size, araştırmalarınızda bilgisayar ve kolay hadis programları kullanmanızı tavsiye ederiz ki bu alanda Allah'a şükür çok fazla kaynak mevcuttur. Zira bu araçlar size zaman ve emek tasarrufu sağlar ve bunlar sayesinde istediğiniz hadislere ulaşabilirsiniz. Hadislerin derlendiği, konuların sıralandığı, geniş ve kapsamlı kitaplar almanızı tavsiye ederiz. Bunların en büyüğü, en kapsamlısı ve en kolayı İmam Nevevî'nin (Riyad el-Salihin) ve İmam el-Münzirî'nin (Et-Terğib ve't-Terhîb) kitaplarıdır. Hadisler konu başlıklarına göre düzenlenmiş ve tüm sünnet kitaplarından konuyla ilgili olanlar toplanmıştır. İlim adamları bu kitaplarda çok sayıda çalışma yapmış ve zayıf hadisleri açıklayarak hizmet etmişlerdir. Bu alimlerden biri de Şeyh Elbani r.a'dır. Allah çaba ve

araştırmanızdan dolayı size büyük mükafatlar versin, Allah’tan bizi ve sizi hayırlara ulaştırmasını niyaz ediyoruz.

En iyisini Allah bilir.